

MARIAN WIŚNIEWSKI

Ubezpieczenia o charakterze oszczędnościowym w świetle nowych regulacji

Podmioty oferujące ubezpieczenia typu unit-linked odniosły nimi w Polsce znaczący sukces rynkowy, lecz jednocześnie stały się przedmiotem krytyki w związku z podejrzeniem o stosowanie abuzywnych klauzul w przypadku wczesnych rezygnacji z kontynuacji ubezpieczenia oraz praktyk złej sprzedaży (misselling). Artykuł analizuje zmiany w najnowszych regulacjach prawnych (ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z 2015 r. oraz rozporządzenie ministra finansów na temat szczególnych zasad rachunkowości ubezpieczeniowej z 2016 r.), które były reakcją na wcześniejszą krytykę złych praktyk na rynku ubezpieczeń z UFK, oraz ocenia potencjalną skuteczność wprowadzonych regulacji w ograniczaniu obserwowanych dysfunkcji. Punktem wyjścia niniejszego opracowania jest zidentyfikowanie szczególnych cech ubezpieczeń z UFK i zwrócenie uwagi na fakt, że źródłem problemu jest splot dwóch cech: wysokich kosztów początkowych oraz intensywnej rezygnacji we wczesnym okresie ubezpieczenia. Wysokie koszty początkowe oraz wysoki poziom wczesnych rezygnacji nie są problemem charakterystycznym dla ubezpieczeń UFK, lecz nie ma wątpliwości, że za niezwykle wysokie na polskim rynku współczynniki wczesnej rezygnacji odpowiadają w tym wypadku praktyki missellingu. Z tej perspektywy oceniane są trzy grupy instrumentów regulacyjnych wprowadzonych w najnowszej legislacji: (1) zwiększające przejrzystość umów, (2) nakładające ograniczenia na wysokość kosztów początkowych oraz (3) interweniujące w wysokość opłat likwidacyjnych (surrender charges).

Słowa kluczowe: ubezpieczenia z UFK, koszty początkowe polisy, rezygnacje, wartość wykupu, instrumenty regulacyjne.

Impact of new regulatory measures on savings-oriented life policies

Unit-linked life policies proved to be a successful business venture in Poland. Nevertheless, a remarkable early-lapse rate is observed, as a result of which customers suffer from high surrender charges that absorb a significant portion of assets in their unit accounts. For several years, insurers had been blamed for market misconduct and this has provoked the regulator to respond. The paper examines a bundle of regulatory measures issued in the latest amendments to the Insurance Act 2015 and the Regulation on Insurance Accounting 2016. The analysis starts with consideration of specific features of unit-linked life insurance policies, which will facilitate the understanding of their vulnerability to early surrender. Incidental data and research findings on early-lapse behaviour are analysed to conclude that many customers are driven by a need for 'emergency funding' rather than long-term purposes. This strategic miscalculation may be partially attributed to the mis-selling behaviour of intermediaries.

Three groups of regulatory instruments are scrutinized with respect to possible improvements and potential distortions: (1) measures enhancing the contract's transparency, (2) upper limits on initial acquisition costs eligible for intertemporal adjustment, (3) a 4% ceiling put on surrender charge regardless of termination period.

Keywords: unit-linked insurance, initial expense loadings, policy lapses, surrender value, regulatory measures.

DR HAB. MARIAN WIŚNIEWSKI – profesor UW, Katedra Statystyki i Ekonometrii, Wydział Nauk Ekonomicznych, Uniwersytet Warszawski